

<u>Barnets alsidige personlige udvikling</u>	<u>Børn</u>	<u>Forældre ansvar</u>	<u>Personale</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Får kendskab til sig selv og udfolder sig som en unik og alsidig person • Føler sig betydningsfuld og anerkendt som person • Blive selvstændig og selvhjulpen • Oplever sig selv som værdifuld deltager i fællesskabet • Lærer at respektere egne og andres grænser • Hviler i sig selv og føler sig tryk	<ul style="list-style-type: none"> • Give barnet alderssvarende udfordringer • Følge barnets initiativer • Give barnet små succeser • Skabe rum og mulighed for den enkelte • Barnet tilegner sig færdigheder i forhold til at blive selvhjulpen • Børnene lærer verbalt at give udtryk for egne følelser • At der skabes et miljø der udfordrer og tilgodeser det enkelte barn • At der er en skærpet opmærksomhed på børn med særlige behov	<ul style="list-style-type: none"> • Giver barnet tryghed • Alderssvarende udfordringer (Det legetøj der er til rådighed er helt og aldersvarende • Tager forældre ansvar i forhold til opdragelsen • De skal være ansvarlige ift. at gøre barnet selvhjulpen • Opfylder de basale behov ift. at barnets • hverdag fungerer optimalt • Have tid til sit barn 	<ul style="list-style-type: none"> • Give barnet alders svarende udfordringer • Vi skaber rum for leg og læring • At der bliver skabt forskellige læringsmiljøer • Følge barnets initiativer • Give barnet små succeser • Der skabes et miljø der udfordrer og tilgodeser det enkelte barn • Vi giver børnene redskaber til at udtrykke sig • Aflæser og sætter ord på detbarnet giver udtryk for <p>Der er en skærpet opmærksomhed på børn med særlige behov. Børn med særlige behov får støtte. Der udarbejdes i samarbejde med PPR en handleplan for børn med særlig behov.</p>

<u>Sociale kompetence</u>	<u>Børn</u>	<u>Forældre ansvar</u>	<u>Personale</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Lære at vise omsorg, respekt og være anerkendende overfor andre mennesker Oplever sig selv som en del af fællesskabet • Børnene skal lære, selv at takle og løse mindre konflikter i dagligdagen • Børnehaven skal være et rart sted for alle at være • Udvikler evner til og får mulighed for at skabe gode relationer til de andre børn • Lære sociale spilleregler for at være med i fællesskabet • Børnene lære at respektere andres grænser 	<ul style="list-style-type: none"> • Give barnet mulighed og rum for leg • Hjælpe børnene med at skabe relationer til hinanden • Børn og voksne indgår i et aktivt samspil omkring konfliktløsning i dagligdagen • Vi skal lære børnene empati og guide dem i hverdagen til at udøve dette • Børnene lærer at sige til og fra verbalt overfor andre • Børnene skal lære at være en ven og få venner • Mobning accepteres ikke • God omgangstone blandt børn og voksne • Vi lære børnene medansvar ift. hverdagen • Barnet lærer at vente på tur 	<ul style="list-style-type: none"> • Der bakkes op om legerelationer i fritiden. • Der er en god omgangstone i institutionen • At børn og voksne omtales med respekt og omtanke både i inst og hjemme. • Lære sit barn at vente på tur • Der er fokus på de sociale spilleregler <div data-bbox="1087 885 1381 1117" data-label="Image"> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • Give barnet mulighed og rum for leg og læring • Vi støtter børnene i deres konfliktløsninger. Vi hjælper dem med at kunne sætte tydelig grænser, samt respektere andres. • Vi tilstræber at alle taler respektfuld med hinanden. Vi tolererer ikke et grimt sprog og viser respekt ved at tiltale og omtale hinanden på en god måde. • Vi lære børnene empati og guide dem i hverdagen til at udøve dette • Der er en god omgangstone i institutionen • Vi laver små grupper, som vi mener, kan give hinanden positive oplevelser • Vi guider børnene i de sociale relationer ved at styrke/udvikle barnets forståelse for andre. • Vi lærer børnene medansvar ift. hverdagen • Legepladsen er udfordrende og inspirerer til leg og andre aktiviteter.

<u>Sprog</u>	<u>Børn</u>	<u>Forældre ansvar</u>	<u>Personale</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Børnene skal tale det danske sprog nuanceret. • Børnene skal have et godt ordforråd. • Sætte ord på tanker, følelser, behov, oplevelser, handlinger • Kunne tale, lytte, fortælle, tegne • Turtagning og være i dialog • Bruge og aflæse kropssprog og andre udtryk • Lege med bogstaver, tal, symboler • Bruge sproget til konfliktløsning 	<ul style="list-style-type: none"> • Synge, rim og remser • Tale • Lytte • Fortælle historier • Udtrykke følelser, tanker og handlinger • Tegne og skrive • Lege og legelæse • Udtrykke sig med kroppen • Indgå i fællesskaber 	<ul style="list-style-type: none"> • Tal med dit barn • Lad dit barn tale • Giv dig tid til at lytte • Læse og fortælle • Synge • Rim og remser • Sæt ord på det du/ barnet gør eller peger • Søg viden om børns sproglige udvikling <div data-bbox="1150 818 1440 1140" data-label="Image"> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • Viden om børns sproglige udvikling • Inspirere forældrene • Fokus på sprogmiljøet • Planlægge pædagogisk praksis med • Børnene har adgang til pædagogiske spil og lege, der er sprogstimulerende. • Brug Trasm metode og tegn på læring • Når vi spiser opprioriteres samtale mellem børn og voksen. • Vi har tilknyttet en talepædagog og specialpædagog til de børn som har særlig behov. • Talesprogets elementer <ul style="list-style-type: none"> • Ordforråd • Sproglig kompleksitet • Dialogisk læsning • Børnene tager en gang om ugen til børnebiblioteket. • Stuemøder mht børnenes sprog

Krop og bevægelse

- Barnets kropbevidsthed og motorisk udvikling stimuleres gennem motoriske udfordringer Fin og Grov
- De lærer deres krop at kende – udenpå og indeni
- Daglig fysisk aktivitet
- Lærer sunde og varierede madvaner
- At børnene får kendskab til god hygiejne

Børn

- Børnene oplever daglige udfordringer, hvor de får mulighed for at bruge sine sanser, sin krop, få nye oplevelser og begejstres derved
- At børnene i fællesskab får lov til at opleve nye smagsoplevelser
- Der holdes fast i, at børnene vasker deres hænder efter toiletbesøg, når de kommer ind fra legepladsen og inden måltider

Forældre ansvar

- Børn får lov til at gå selv hver dag
- Opleve at røre sig ude sammen med sine forældre
- At forældrene motiverer deres børn i at tage på tur og opholde sig ude
- At børnene får mulighed for at gå til en form for idræt i sin fritid
- Forældre værner sine børn til at smage nyt og varieret mad
- Forældre er med til at støtte børnene i god hygiejne derhjemme

Personale

- Personalet tænker bevægelse/fysisk aktivitet ind i dagligdagen
- Personale tilrettelægger med grov motoriske udfordringer såsom kaste med bolde, balancegang, kolbøtter danser efter musikken f.eks. "bom tjikke bom" ect.
- Personalet giver adgang til farver sakse etc.
- Køkkenpersonalet og resten af personalet samarbejder om at give børnene sund og varieret kost med udgangspunkt i institutionens kostpolitik
- Personalet stiller krav til børnene om at vaske fingre efter toiletbesøg, når de kommer ind fra legepladsen og inden måltider

<u>Kulturelle udtryksformer</u>	<u>Børn</u>	<u>Forældre ansvar</u>	<u>Personale</u>
<p>Børnene skal have kendskab til forskellige kulturelle udtryksformer og værdier .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Traditioner • Daglige rutiner • Sanseoplevelser i musiske og kreative værksteder, ude og inde • Udtryksformer i forskellige materialer • Kulturelle tilbud i lokalområdet • Fælles projekter • Andre kulturer end dansk 	<ul style="list-style-type: none"> • Skal præsenteres for inst. faste traditioner, så som: Jul, påske, fastelavn, bedsteforældre dag, Lucia optog • Introduceres til goddag, farvel, anerkendende tilgang til hinanden og dagligdagens struktur • Har mulighed for at arbejde med forskellige redskaber, værktøjer, instrumenter og materialer • Får lov til at føle, smage, lugte og lytte • Får mulighed for at udtrykke sig igennem, musik, drama, malerier, skulpturer etc • Gøre brug af biblioteker, museer, parker, skove, strand og Kongens Kær mm • Fælles projekter mellem de to afdelinger, og i egen afdeling • Det kan være aktuelt hvis inst. modtager børn med anden kulturel baggrund, hvor børnene får forståelse for forskellighed. 	<ul style="list-style-type: none"> • Forventes af tage aktiv del i diverse, arrangementer og forholde sig med respekt til inst. kultur • Forventes at skulle forholde sig til den pædagogiske dagligdag • Er velkomne til at byde ind ved forskellige arrangementer og i dagligdagen, ved f. eks sommerfesten og i arbejdsdagen <div data-bbox="1129 813 1335 959" style="text-align: center;"> </div>	<ul style="list-style-type: none"> • Formidles af inspirerende og engageret personale • Personalet skal guide og give børnene mulighed for at udtrykke sig kulturelt • Vi følger årets gang og traditioner, både inde og ude. Vi går fx. i Kirken til jul. • Personalet skal følge børnenes spor og ønsker og være villige til at videreudvikle på det børnene efterspørger • Være tydelige bærere af institutionens kultur overfor børn og forældre • Brug det indsamlede materiale.(Der skal være en idé med det oplevede og de indsamlede ting) • Vi arbejder med sanselige udtryksformer i alle aldre.- musik, dans, tegning, male og ler. • Har ansvar for at intentionerne om arbejdet på tværs af afdelingerne bliver realiseret

Natur og Naturfænomener

- Børnene skal have kendskab og forståelse for natur og naturfænomener
- Børnene skal have muligheden for at opleve glæden ved at være i naturen
- Børnene er ude i alt slags vejr og får erfaringer med natur og naturfænomener
- Børnene udforsker naturen på legepladsen, i nærmiljøet og på ture
- Børnene får mulighed for at opleve naturen med alle sanser
- Lege og laver aktiviteter ude

Børn

- Børnene får svar på deres spørgsmål.
- Børnene oplever at være ude i alt slags vejr
- Børnene får mulighed for at opleve naturen og naturfænomener på legepladsen, i nærmiljøet og på ture
- Børnene få mulighed for at bruge deres sanser i naturen
- Børnene lærer at gå på opdagelse i naturen og tilegner sig viden om natur og naturfænomener
- Børnene får mulighed for at arbejde kreativt i og med naturen

Forældre ansvar

- Børnene oplever at være ude i alt slags vejr
- Børnene får mulighed for at opleve naturen og naturfænomener på legepladsen, i nærmiljøet og på ture
- Børnene få mulighed for at bruge deres sanser i naturen
- Børnene lærer at gå på opdagelse i naturen og tilegner sig viden om natur og naturfænomener
- Børnene får mulighed for at arbejde kreativt i og med naturen

Personale

- Vi bruger meget af vores nærmiljø såsom dyrgaarden eller hareskoven.
- Vi skal alle passe på naturen træer, dyr og planter.
- Skabe glæde ved at være ude i naturen ved at vise engagement og begejstring for udelivet, naturen og naturfænomener
- Skabe rum for at børnene oplever naturen og naturfænomener med alle sanser (kulde, varme, vådt, tørt, dufte, smage, høre, se og mærke)
- Er ansvarlig for at børnene får en god oplevelse i og med naturen og naturfænomener
- Gennem aktiviteter og kreativitet formidles natur og naturfænomener

Forældresamarbejde

I forhold til forældresamarbejde er vores mål at skabe åbenhed og tryghed. Det er vigtigt, at vi som personale er positive og imødekommne overfor forældrene, men både personale og forældre må være ærlige, vise tillid og respektere hinanden for at samarbejdet kan blive udbytterigt. Børnene tilbringer en stor del af deres vågne tid i institutionen og derfor er det vigtigt, at samarbejdet er godt. Det er afgørende for samarbejdet at personale og forældre mødes som samarbejdspartnere der sammen bidrager til barnets udvikling. Derfor forventer vi også at forældrene interesserer sig for, hvad der foregår i institutionen. I det daglige, når barnet hentes og bringes, er der ofte lidt tid til en kort snak om, hvordan dagen er gået. Har man brug for en ekstra snak, kan man ringe senere på dagen. Fortæl personalet hvad du har behov for. Har du kritik, beder vi dig henvende dig til stuen, så vi kan få en god dialog. Hvis man ikke føler sig imødekommet, er man også velkommen til at henvende sig til leder.

Dokumentation

Desuden har vi en tavle ved gangerne, hvor der står, hvad vi har lavet i løbet af dagen. Vi laver løbende dokumentation, ved at tage billeder af børnene. Hver dag skriver personalet i tavlen – hvilke aktiviteter, dit barn har været med i.

2013 vil der også være videofilm: En anden dokumentation er at tage videofilm af børnene, og vise det til et forældremøde.

Dette har vi stor succes med i vuggestuen.

Evaluering

Vi evaluerer årligt i personalegruppen og i forældrebestyrelsen de pædagogiske læreplaner med særlig fokus på årets fokuspunkt. Vi ville se Hvordan er der arbejdet i handleplanerne med mål og delmål? (Smtte-model, tegn på læring, trasmetode og individuelle handleplan) Hvordan har vi arbejdet med børnenes meninger i hverdagen? Vi arbejder med Understøttende Sprogstrategier, Tematisk sprogarbejde og Dialogisk læsning.

Information.

Vi holder jer løbende orienteret om forskellige aktiviteter og andre relevante aktiviteter i institutionen.

Vi Sender nyhedsbreve hver mdr. elektronisk.

Forældrerådet vil også løbende underrette jer om relevante informationer.

I starten, ved vi godt, at der kan være et større behov for daglig dialog om barnets trivsel, men opstår der en særlig situation, hvor man har brug for en længere samtale, står vi gerne til rådighed og der kan aftales et tidspunkt for et møde hurtigst muligt. Her tales der bl.a. om barnets udvikling, socialt, sprogligt og motorisk om barnets styrker og svagheder, og det er her der indgås fælles aftaler til gavn for barnet. Vi har desuden 2 årlige forældremøder, gerne med et aktuelt foredragsemne. Dette bliver tilrettelagt i samarbejde med forældrebestyrelsen. Vores samarbejde med forældrerådet bygger på åbenhed og dialog. Vi forventer at alle deltager aktivt Og arbejder for hele institutionen. Det er vigtigt, at både personale og forældrerådet kender og respekterer hinandens ansvarsområder.